

Lasten, nuorten ja perheiden osaamisen tukikeskus (OT) loppuraportti 2022-2023

Pohjois-Suomen OT-keskus

Pertti Virta

Marja Sundqvist

Sisällys

Johdanto	4
OT:n rakenteen tarjoamat palvelupaketit hyvinvointialueille	5
Keskeiset käsitteet	9
Johtopäätökset	10
Lähteet	12

ABSTRACTT

Pohjoinen osaamisen tukikeskus (OT) hyödyntää kehittämistyössä **yhteisövaikuttavuuden** viitekehykseen (collective impact), joka perustuu ajatukseen laajasta yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta ja erilaisten tahojen yhteisestä tekemisestä sosiaalisten ongelmien ratkaisemiseksi. Yhteisövaikuttavuuden toimintaperiaatteisiin kuuluu yhteisen agendan ja tavoitteen luominen, jaetut yhteiset mittarit, toisiaan vahvistavat toiminnot, jatkuva kommunikointi ja taustatukiorganisaatio.¹ OT-keskuksen tavoitteena on reagoida nopeasti ajassa muuttuviin ilmiöihin ja hyvinvointialueiden tarpeisiin.

Pohjoinen OT-keskus on luonut **rakenteen**, mikä koostuu ydinyksiköstä sekä vaativinta erityisasiantuntijuutta kokoavasta verkostosta. Osaamisen ylläpidossa ja alan tutkimus- ja kehittämistyössä (TKI) tehdään yhteistyötä tutkimusorganisaatioiden, kuten korkeakoulujen, Itlan ja sosiaalialan osaamiskeskusten sekä järjestöjen, Barnahushankkeen ja VIP/Vaatu-toiminnan kanssa.

Työskentelyn taustalla on ajatus, että palvelut muodostavat toimivan kokonaisuuden, **palvelupaketin**. Tärkeää on vastata perus- ja erityistasolta nousevaan palautteeseen. Konsultaatiolla vastataan kaoottisiin tilanteisiin, koulutuksilla ja osaamisen tuella henkilöstön osaamisen lisäämiseen alueilla. Reaktiivinen tutkimus pyrkii kompleksisten tilanteiden kuvaamiseen ja haltuunottoon. Ilmiöistä nousevaan tutkimustietoon pystytään reagoimaan kohdennetusti tarjoamalla koulutusta, konsultointia tai muuta osaamisen tukea. Hyöty palautuu perus- ja erityistasolle.

¹ Kania & Kramer, 2011

Johdanto

Osaamisen tukikeskus (OT) kehittämistyö on aloitettu lapsi- ja perhepalveluiden (Lape) muutosohjelmassa. Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman (LAPE) toimeenpano alkoi hallituskaudella 2016–2019 ja kehittämistyötä jatkettiin hallitusohjelman mukaisesti vuosina 2020 - 2023. Uusilla hankkeilla pyrittiin konkretisoimaan vireillä olleita ajatuksia. Aiemmassa suunnittelussa on puhuttu ytimeistä ja verkostosta. Valtakunnallisesti sovittiin viidelle yhteistyöalueelle OT-työryhmät, jotka vastasivat kansallisen työnjaon mukaisista erityistehtävistä ja oman maantieteellisen alueensa suunnittelutyön etenemisestä. Sisällöllisesti osaamis- ja tukikeskusten suunnittelussa keskityttiin teemoihin, jotka nähtiin tarpeelliseksi keskittää alueellisesti ja valtakunnallisesti. Pohjoinen OT-keskus teemoiksi esitettiin vaativan tason vammaispalveluita, muuttuvien väkivaltailmiöiden tutkimusta ja erilaisten riippuvuuksien tutkimusta.² Kehittämistyö on hankekaudella 2022-2023 keskittynyt näiden teemojen ympärille pohjoisessa OT-keskuksessa huomioiden toiminnalle asetetut tavoitteet. Alusta lähtien kehittämistyössä oli mukana sote, VIP-verkosto ja Vaatu-toimijat. OT-keskukseen rakenteeseen oli integraation kautta esitetty tällainen yhteys.

Pohjoinen osaamisen tukikeskus (OT-keskus) on valmisteilla oleva palvelurakenne, jonka tarkoituksena on tukea erityisen vaikeiden kysymysten ratkaisuja siellä, missä lapsia, nuoria ja perheitä kohdataan ja haasteet ilmenevät. OT-keskustyön kohderyhmä ovat pohjoisen yhteistoiminta-alueen (Kainuu, Lappi, Keski- Pohjanmaa ja Pohjois-Pohjanmaa) ammattilaiset työtehtävissään. Hyödynsaajina ovat heidän asiakkaansa.

Pohjoisen OT-keskus toimii ydinyksikkönä ja vaativinta terveydenhuollon, sosiaalityön ja -huollon sekä oppimisen tuen erityisasiantuntijuutta kokoavana verkostona lasten, nuorten ja perheiden palveluiden tuottamiseen, tutkimus- ja kehittämistoimintaan sekä palveluiden koordinointiin ja tukeen. Ydinyksikkö ja verkosto muodostuu osaksi pohjoisten hyvinvointialueiden YTA-alue- ja aluetasoisista organisoitumista ja rakennetta. Verkostoa voidaan hyödyntää tarvittaessa myös kansallisesti. Kansallinen OT-koordinaatio ja alueiden välinen yhteistoiminta tukee kunkin yksittäisen alueen työtä erityisesti kompleksisissa ja uusissa tilanteissa.

Tässä hankekauden 2022 -2023 artikkelissa kuvaamme ensisijaisesti OT-rakennetta, jossa näkyy/konkretisoituu OT-työlle annetut tehtävät ja miten niitä on ratkaistu pohjoinen OT-kehittämistyössä.

² sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2019:30, 16

OT:n rakenteen tarjoamat palvelupaketit hyvinvointialueille

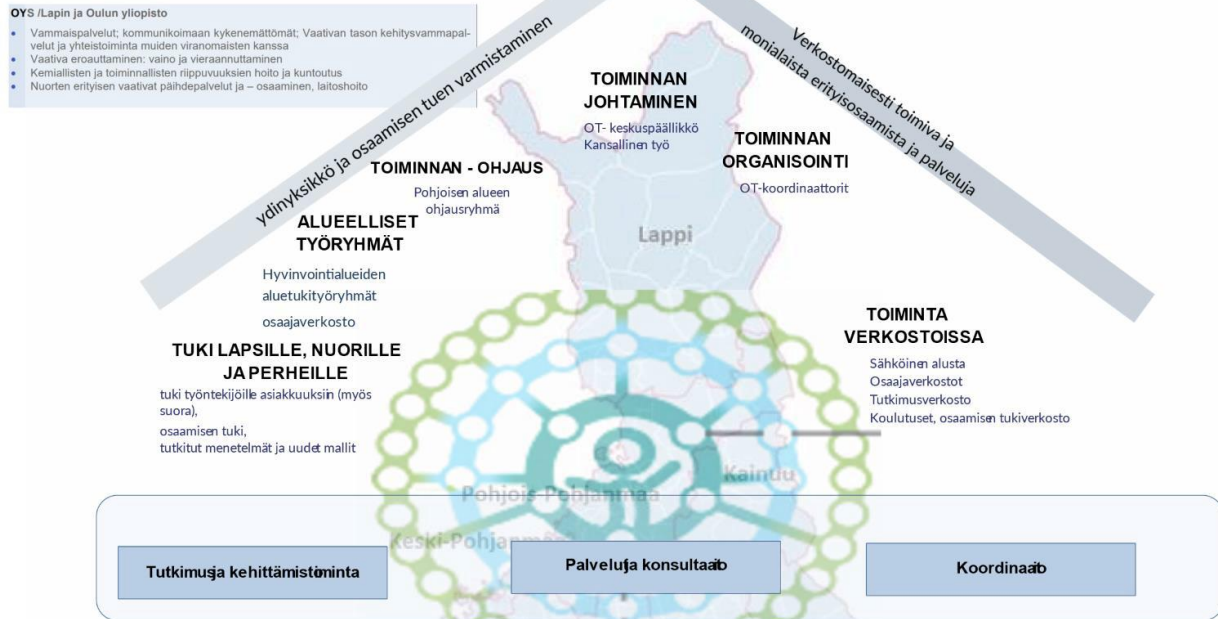
Pohjoisen YTA- alueen osallisuuden tukemiseksi ja varmistamiseksi hyvinvointialueet haluttiin vahvasti mukaan kehittämistyöhön alusta lähtien. Rakennetta lähdettiin muodostamaan yhdessä maakuntien kanssa yhteisövaikuttavuuden viitekehystä hyödyntäen. Aluksi valittiin asiantuntijasparrausryhmä, jossa ovat edustettuna Pohjoisen YTA-alueen hyvinvointialueet eli Keski-Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Lapin, Länsi-Pohjan ja Kainuun sairaanhoitopiirit, järjestöt ja VIP-verkosto. Aluetukityöryhmät toimivat OT-toiminnan tärkeänä kumppanina. Verkostotyön edetessä muotoutui rakenne.

OT-keskuksen toimintaperiaatteena on reagoida nopeasti ajassa ilmaantuviin ja muuttuviin ilmiöihin. Tausta-ajatteluna on yhteisövaikuttavuuden ajattelutapa, jossa rakenne nousee tarpeesta. Yhteisövaikuttavuuden viitekehys (collective impact) perustuu ajatukseen laajasta yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta ja erilaisten tahojen yhteisestä tekemisestä sosiaalisten ongelmien ratkaisemiseksi. Malli tuo ihmisiä ja eri toimijoita yhteen strukturoidulla tavalla ponnistelemaan yhteisen tavoitteen eteen. Yhteisövaikuttavuuden toimintaperiaatteisiin kuuluu yhteisen agendan ja tavoitteen luominen, jaetut yhteiset mittarit, toisiaan vahvistavat toiminnot, jatkuva kommunikointi ja taustatukiorganisaatio.³

Eri työryhmien järjestäytymisen kanssa yhtä aikaa pohjoinen OT-keskus toteutti tarvekyselyn vuoden 2021 alussa pohjoisen YTA-alueen maakuntien sosiaali-, terveys- ja sivistyspalveluiden työntekijöille vaativien palvelujen tuen tarpeesta ja kehittämistarpeesta niiden suhteen. Kyselyn tulosten suuntainen työ jatkui myös 2022–2023 jatkohankkeessa. Tarvekyselyn tuloksia työstettiin alueiden kanssa yhteisissä työpajoissa Orchidea-työkalun avulla. Työpajoissa nostettiin tarvekyselystä keskeiset teemat, joista muodostuivat pilottiaihiot palvelemaan koko pohjoista OT-keskusaluetta. Tarvekysely oli hyvä tapa nostaa tarpeita vaativien palvelujen ja kompleksisten ongelmien ratkaisemiseksi, mutta sitä kautta reagointi tapahtui viiveellä. Koettiin, että tarvitaan nopeampaa tapa saada palautetta kehittämistarpeista. Tähän tarpeeseen pystyi vastaamaan yhteistyö ITLAn, Oulun ja Tampereen yliopistojen kanssa, jossa kehitetään digitaalista työkalua, joka antaa palautetta nopeasti ja ajassa olevista erilaisista ilmiöistä, hyvinvoinnista- ja pahoinvoinnista.

³ Kania & Kramer, 2011

Pohjoinen OT- keskus

kuva 1. Pohjoinen osaamisen tukikeskus rakenne

Aluetyöryhmät ovat merkittävässä asemassa pohjoisen OT-keskuksen toiminnassa. Aluetyöryhmätyöskentely on yksi tärkeimmistä reitistä nostaa erityisen vaativia tilanteita työskentelyyn ja kehittämiskohteiksi. Näiden kompleksisten ilmiöiden taklaamisesta hyötyvät pohjoisen yhteistoiminta-alueen ammattilaiset ja heidän asiakkaansa. Kehittämisen tukirakenteeksi on suunnitteilla virtuaalinen ”tilannehuone”, joka kokoaa alueen rakenteista ja toiminnasta nousevan tiedon ja johon liitetään myös arjesta nousevat tutkimuskysymykset. Niihin vastataan tutkimusohjelmista riippumattoman reaktiivisen tutkimuksen avulla yhteistyössä yliopistojen ja muiden tutkimuslaitosten kanssa. Myös tutkimuksesta tuleva tieto palautuu alueen lasten, nuorten ja perheiden hyödyksi.

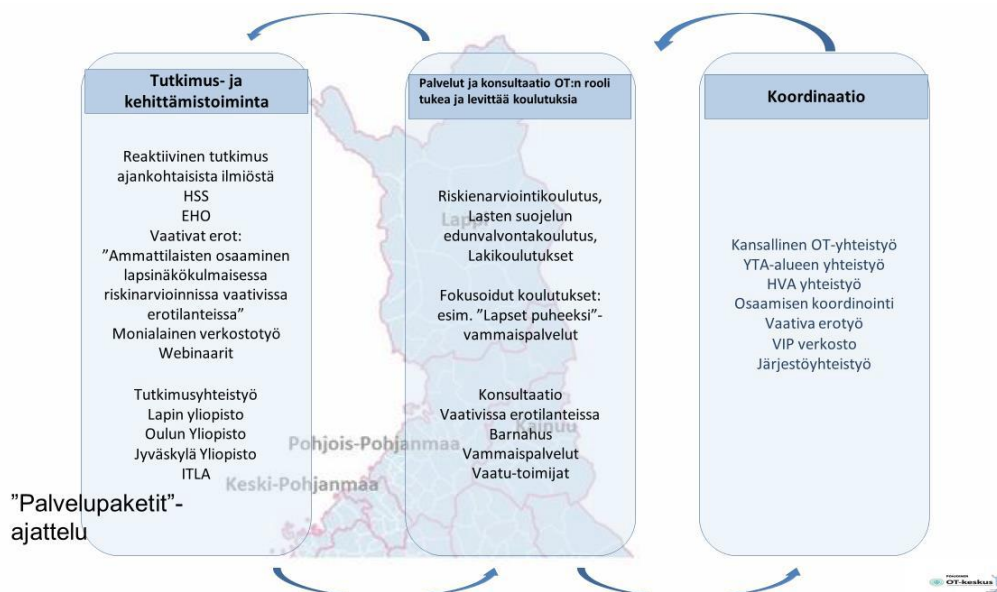
Pohjoinen OT-keskus on tehnyt yhteistyötä Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen johtaman VIP-verkoston kanssa vuodesta 2020. VIP-verkostossa kehitettiin lapsille ja nuorille tarjottavaa oppimisen ja koulunkäynnin vaativaa monialaista tukea sekä ennaltaehkäisevää ja varhaista tukea vuosina 2018–2022. Tärkeä osa VIP-verkoston toimintaa oli Vaatu-toimijoiden eli sairaalaopetuksen, Elmeri-koulujen, Oppimis- ja ohjauskeskus Valterin ja Valtion koulukotikoulujen yhteinen työ, Vaatu-toiminta.

Pohjoisen OT-keskuksen ja VIP-verkoston Vaatu-toimijoiden yhteistyö tiivistyi syksyllä 2023, kun OT-keskus palkkasi Vaatu-toimijoita ja vaativan monialaisen tuen asiantuntijuutta edustavan osa-aikaisen (50 %) koordinaattorin ajalle 1.8.-31.12.2023. Uudessa tehtävässä tavoitteena oli jäsentää opetuksen kentän Vaatu- toimijoiden roolia OT-keskuksen kokonaisuudessa, lisätä sivistyksen ja

sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden molemminpuolista tietoisuutta toisistaan sekä rakentaa yhteistyöverkostoja heidän välilleen. Tulevaisuuden visiona on, että OT-keskuksen alle rakentuu monialaisena yhteistyönä konsultaation, koulutuksen ja tutkimuksen tukea lasten, nuorten ja perheiden kanssa työskenteleville ammattilaisille erityisen vaativiin ilmiöihin.

Pohjoisessa OT-keskuksessa on vahvistunut ajatus, että Vaatu-toimijat ovat tärkeä opetuksen kentän vaativaa monialaista tukea edustava yhteistyökumppani ja asiantuntijaverkosto. Myös VIP-verkoston Vaatu- toimijoille ja VIPU-verkostolle, joka koostuu kuntien oppimisen ja koulunkäynnin tukea koordinoivista ja opiskeluhuollon palveluita edustavista henkilöistä, on välitetty tietoa ja mahdollistettu keskustelu OT-keskuskehittämisen tilanteesta tietoisuuden lisäämiseksi.

Ot-keskuksen tehtävänä on vastata tutkimus- ja kehittämistoimintaan, palveluihin ja konsultaatioon sekä koordinaatioon asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Tämä kolminaisuus muodostaa oman tarpeenmukaisen palvelupaketin jokaisen valitun ilmiön ympärille huomioiden Pohjoiselle OT-keskukselle asetetut toiminnan tavoitteet. Aluetukityöryhmiltä saatu tieto esimerkiksi osaamisvajaisiin liittyen voidaan ratkaista tarjoamalla täsmäkoulutusta työntekijäryhmille Yta - aluetasoisesti. Koulutuksen tarjoamiseen liittyy koordinaatio ja yhteistyö hyvinvointialueiden avain toimijoiden kanssa. Pohjoinen OT-keskus on tarjonnut riskienarviointikoulutusta vaativiin eroihin liittyen yhteistyössä ensi- ja turvakotien liiton kanssa, lastensuojelun edunvalvonta koulutusta, lastenvalvojan työn abc koulutusta, vammaispalveluiden vaikeisiin perhetilanteisiin liittyvää täsmäkoulutusta yhteistyössä Vaalialan osaamiskeskuksen kanssa sekä lapset puheeksi koulutusta vpl-ympäristössä. Lisäksi Pohjoinen OT on koordinoanut arviointimenetelmistä esittelytilaisuuden vpl ympäristöön ja sekä koordinoanut vpl-johtajien YTA-tasoisesta verkostoa. Koordinointi liittyy myös aluetukityöryhmissä nouseviin ilmiöihin. Jos ilmiöstä ei ole vielä tarpeeksi tietoa ja se ilmiö esiintyy YTA-tasoisesti, OT-toiminta voi alkaa esimerkiksi kirjallisuuskatsauksesta, joka johdattaa asian äärelle.

Kuva 2. Kuvaus palvelupaketti ajattelusta.

Pohjoinen OT-keskus kehittämistoiminnassa ja rakenteessa on piirteitä translationaalisesta otteesta. Translationaalisessa tutkimuksessa tutkimusaiheet nousevat esiin arjen työn tarpeista ja ne pyritään ottamaan mahdollisimman nopeasti työn tueksi. Monien ilmiöiden ratkaiseminen vaatii paitsi olemassa olevaan tutkimustietoon perehtymistä, myös uutta tutkimusta. OT-kehittämistoiminnassa tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että perheiden paineiset asiat ja kysymykset nousevat kehittämistyöhön hyvinvointialueiden arjesta. Työskentelyn keskiössä on OT-tasoinen ilmiö, joka esiintyy tai voisi esiintyä mahdollisesti kaikilla Pohjoisen OT-alueen hyvinvointialueilla ja on erityisen vaativa ilmiö. Translationaaliseen otteeseen kuuluu olennaisesti ilmiön ymmärtäminen, vaikuttavat lähestymistavat, vaikuttavuustutkimuksen valmistelu (yliopistot, osaamiskeskukset, oppilaitokset). Translationaalisen tutkimusta hyödyntäen Pohjoinen OT-keskus on tehnyt useampia aloitteita, kuten nuorten syrjäytymiseen ehkäisyyn liittyvä hoito syytteen sijaan HSS-malli (yhteistyössä Itla- ja Oulun yliopisto), Valtion koulukotien erityisen huolenpidon osastojen selvitysartikkeli (yhteistyössä Itla-Owal group Oy ja valtion koulukodit), verkostokeskeinen hoitomalli apuna nuorten mielenterveyshoidon ja lastensuojelukriisiin (yhteistyössä jyvaskylän yliopisto ja Lapha), riskienarviointikoulutus liittyen vaikeisiin eroihin selvitys (yhteistyö lapin yliopisto).

Nuorten syrjäytymisen ehkäisy, Hoito syytteen sijaan (HSS) -mallin tutkimusprosessi

kuva 2. Mallinnus translationaalisesta HSS-tutkimusprosessista

Koska Pohjoisen yhteistoiminta-alue on laaja, pidettiin selvänä, että tasalaatuisten palveluiden takaamiseksi laajalla alueella tarvitaan sähköisiä palveluita ja erityisesti sähköistä alustaa. Kansallinen sähköinen perhekeskus ei vastannut kysymykseen ammattilaisten vaativasta tuesta, joten aloitettiin yhteistyö Pohjoisen sosiaalialan osaamiskeskuksen (POSKE) kanssa. Toteutettu etäkonsultaatiopilotti vaativiin ero-, huolto- ja tapaamisriitoihin liittyen yhteistyössä Posken (digialusta) ja Ensi- ja turvakotien liiton kanssa (erityisasiantuntijat). Myöhemmin hankekaudella etäkonsultaatiot laajentuivat lapsiin ja nuoriin kohdistuviin väkivaltaepäilykonsultaatioihin (Barnahus) ja vammais- ja kehitysvamma palveluiden vaativaan tukeen (Vaalialan osaamiskeskus). Lisäksi toimimme sähköisellä alustalla näkyvyyttä oppimisen ja koulunkäynnin vaativan tuen konsultaatioon varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ammattilaisille. Pilotin aikana todettiin, että konsultaatiopyynnöt olivat OT-tasoisia, pitkittyneitä ja kompleksisia. Palautteiden perusteella konsultaatiota pyytäneet kuntien/kuntayhtymien työntekijät kokivat konsultaation ”viimeisenä oljenkortena, josta saivat apua”.

Keskeiset käsitteet

OT-keskus on verkostomaisesti toimiva palvelujärjestelmä, joka auttaa ratkaisemaan lasten, nuorten ja perheiden kaikista vaikeimpia ja kompleksisimpia kysymyksiä.

yhteisövaikuttavuus on viitekehys, jonka avulla systeemistä kehittämistä ja yhteistyötä voidaan tehdä tavoitteellisesti yhdessä toimialoista riippumatta

reaktiivinen tutkimus pyrkii kompleksisten tilanteiden kuvaamiseen ja haltuunottoon nopeasti

Translationaalisessa tutkimuksessa tutkimusaiheet nousevat esiin arjen työn tarpeista ja ne pyritään ottamaan mahdollisimman nopeasti työn tueksi.

palvelupaketti tarkoitetaan hyvinvointialueiden tarpeeseen suunniteltua OT-tasoisista palvelutuotteiden tai palveluiden yhdistelmää

Johtopäätökset

Hyvinvointialueiden aloittaessa vuoden 2023 alussa OT-hankkeissa kehitettävien OT-keskusten rakenne ja rahoitus ovat rakentumatta ja vasta suunnitteilla. Pohjoinen OT-keskus on hankekaudella toiminut esitetyn rakenteen mukaisesti. OT-keskusten tulee olla sekä yhteistyöalueita että kansallisesti palveleva rakenne. Haasteeksi työskentelyssä on noussut hyvinvointialueiden yhtäaikainen rakentuminen. Hyvinvointialueet painivat mittavien säästöjen, henkilöstövajeiden ja perustyon organisoinnin kanssa uudistuksen astuttua voimaan. On havaittu, että hyvinvointialueilla on ollut vaikea irrottaa resurssia OT-kehittämistyön tueksi.

OT-keskusten rahoituksen tulee olla pysyvää, jotta pitkäjänteinen kehittäminen mahdollistuu. Katsomme, että ilman minkäänlaisia resurssilisäyksiä tätä on mahdotonta toteuttaa. OT-keskukset toimivat erityisen vaativan sosiaali- ja terveydenhuollon kentällä, ja niiltä vaaditaan vahvaa erityisosaamista sekä sosiaali- että terveydenhuollon alalta ja vahvaa kyvykkyyttä monialaiseen yhteistyöhön eri viranomaisten sekä järjestötoimijoiden kanssa. Monialainen sosiaalityö ja sosiaalihuolto ovat erityisen tärkeitä vaikeassa asemassa olevien ja erilaisia palveluja tarvitsevien asukkaiden tukemiseksi ja auttamiseksi. Joustava ja oikea-aikainen apu edellyttää palvelujen saumatonta yhteistyötä. OT-keskustoiminnan koordinoiminen vaikuttavasti ei ole mahdollista ilman sille osoitettua riittävää resurssia. Laadukas koordinointi edellyttää rahoituksen lisäksi sitoutumista, jolle valtioneuvoston asetus hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta 309/2023 asetusehdotuksen 2 § sopimus pohjaisuus asettaa haasteita. Sopimus pohjaisena OT-keskusten toimintaan vaikuttaa vahvasti hyvinvointialueiden tahtotila. OT-keskusten tulee pystyä toimimaan siten itsenäisesti, että kansallisen yhteistyön on mahdollista rakentua ja toteutua. Huomioitavaa on, että ilman lisärahoitusta asetusehdotuksen tavoitteet voivat jäädä toteutumatta, koska hyvinvointialueet ovat vahvojen säästöpainneiden alla. Resurssitarpeiden osalta tulee ottaa myös huomioon OT-keskustoiminnan vaatavuus ja monialaisuus. OT-keskustasoisten tehtävien hoitamiseen tarvitaan ylempi korkeakoulututkinto. OT-keskuksessa toimitaan erityisen vaativan sosiaali- ja terveydenhuollon kentällä, jolloin koulutuksen ja aikaisemman työkokemuksen tulee olla tehtävää tukevaa.

Ot-keskukselle tulisi asettaa tavoitteet siitä, mitä OT-tuottaa tuottaa hyvinvointialueiden palveluihin lisäksi/tueksi ja miten Yta-alueet täydentävät toisiaan OT-työskentelyssä. Kehittämistyön aikana olemme huomanneet, että hyvinvointialueiden ja OT:n tarjoamat palvelut ovat osin päällekkäisiä. Päällekkäisyyden estämiseksi tarvitaan edelleen avointa keskusteluilmapiiriä ja rajausta siihen, mitä OT toiminnan on kustannustehokasta tuottaa hyvinvointialueille ja mikä pysyy hyvinvointialueiden vastuulla.

Jotta kansallista, toisia hyödyttävää, kehittämistyötä voidaan tehdä, tarvitaan työn tueksi valtakunnallista koordinaatiota ja vastuunjakoa viiden yhteistyöalueen OT-työryhmien osalta, jotka vastaavat kansallisen työnjaon mukaisista omista erityistehtävistä, kuten Lape muutosohjelman loppuraportissa⁴ on linjattu, ja oman maantieteellisen alueensa suunnittelutyön etenemisestä.

⁴ sosiaali- ja terveysministeriön raporteja ja muistioita 2019:30, 16 - 17

Hyvinvointialuetasoinen rahoitus ei takaa sitä, että kansallisessa yhteistyössä ja kehittämisessä voidaan edetä. Hyvinvointialuetasoinen rahoituksen haasteena on, että valtakunnallisesti voi tulla viisi samankaltaista OT-keskusta, jossa keskitytään samoihin vaikeisiin kysymyksiin. Työskentelyn tavoitteena on saattaa harvinainen erityisosaaminen kaikkien hyvinvointialueiden käyttöön. Huomioitavaa on, että kysymys on laajempi kuin pelkästään yhteistyöaluetta koskeva. Se koskettaa kaikkia viittä yhteistyöaluetta.

OT-keskusten kehittäminen on käynnissä kaikilla yhteistyöalueilla. Kehittämisessä saavutettujen tulosten istuttaminen hyvinvointialueiden ja yhteistyöalueiden käyttöön edellyttää rakennetta ja rahoitusta sekä hyvinvointialueiden halukkuutta osallistua YTA-tasoiseen kehittämistoimintaan. Yhteistyöalueet poikkeavat merkittävästi toisistaan ja OT-keskusten tulisi olla toisiaan tukevia ja erikoistuneita. Kehittämistyön kokoaminen kansallisesti on tärkeää ja siinä tulisi määritellä viiden yhteistyöalueen vastuunjaot OT-keskustoiminnalle asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Tämä alueiden erikoistumisen edistäminen edellyttää pysyvän rakenteen ja rahoituksen lisäksi kansallista koordinaatiota ja ohjausta. Yhteistoimintaa tarvitaan myös valtakunnallisten järjestöjen kanssa. Toimintojen keskittämisellä tavoitellaan kustannussäästöjä, jolloin tulee varmistaa, että kansallisesti ei tehdä päällekkäistä työtä OT-tasoisien asiakkuuksien osalta. Valtakunnallisella koordinaatiolla ja kohdennetulla rahoituksella taataan yhdenvertaiset vaativan tason palvelut valtakunnallisesti huomioiden alueelliset erot.

Sosiaalihuoltoa tulisi edelleen vahvista OT toiminnassa. Sosiaalihuollossa aikaisempaa yta-tason rakennetta ei ole, mikä tekee uudistamistehtävästä vaativan. Yhteistyöalueiden yksityiskohtaisempi rakenne ja tehtäväkenttä on määrittymässä. OT-työ liittyy myös sosiaalihuollon porrasteisuuteen, joka on valmisteilla. Nämä toimivat osaltaan OT-työn kivijalkana sosiaalihuollon osalta ja vaatii pitkäjänteistä kehittämistä ja jäsentämistä.

Lähteet

Itla. Hoito syytteen sijaan arviointitutkimus. <https://kasvuntuki.fi/aikakauslehti/julkaisut/lilja/>.

Itla. Selvitys valtion koulukotien Eho-osastoille sijoitettujen nuorten nykytila. <https://itla.fi/wp-content/uploads/2024/01/Navigaattori-2023-3-Selvitys-valtion-koulukotien-EHO-osastoille-sijoitettujen-nuorten-nykytilanteesta.pdf>.

Kania & Kramer; 2011 Stachowiak et al 2018

Mäkitalo, Mari 2021. Saamelaisten lasten, nuorten ja perheiden erityisen vaativan tuen tarve, Pohjoinen osaamisen tukikeskus tarvekartoitus. <https://pohde.fi/tietoa-meista/kehittaminen-ja-innovaatiot/kehittamishankkeet/tulevaisuuden-sote-keskus/pohjoisen-osaamis-ja-tukikeskus/>.

Rautio S. Ammattilaisten osaaminen lapsilähtöisessä riskiarvioinnissa vaativissa erotilanteissa. <https://journal.fi/kasvuntuki/article/view/131402/89542>.

Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2019:30.

Ulmanen S., Hirvonen M., Tattersall P., Ristikari T., Kuo V., Virta P., Jurvonen T. ja Niemelä M., <https://worldscientific.com/doi/epdf/10.1142/S0219877024500275>. Description of Crowdsourcing and AI-Based Tool for Knowledge Management and Systems Change in Public Services. <https://worldscientific.com/doi/epdf/10.1142/S0219877024500275>.